

ПРЕДГОВОРЪ.

Съгласно традицията, Главната дирекция на статистиката издава настоящия Списъкъ въз основа на даннитъ отъ последното общо преброяване на населението, извършено на 31 декемврий 1920 год.

Списъка съдържа населенитъ мѣста въ Царството по общини, околии и окръзи, споредъ административното дѣленіе на държавата въ края на 1920 г., съ означение броя на населението, на домакинствата и на сградитъ, споредъ резултатитъ отъ преброяването на същата дата.

Въ края на Списъка (стр. 93—102) е приложена таблица, въ която сж показани хронологически, по окръзи и околии, всички промѣни въ състава на общинитъ направени по законодателенъ или административенъ редъ отъ началото на 1921 до края на 1924 год.

Освенъ тази прибавка и оная за броя на домакинствата въ отдѣлнитъ селища, Дирекцията на статистиката, за да отговори на една отдавна чувствувана нужда, направи опитъ да добави въ Списъка сведения за надморската височина на отдѣлнитъ населени мѣста и да постави ударения върху имената на селищата, за да се предадатъ по възможностъ точнитъ имъ наименования споредъ както се произнасятъ на мѣстото отъ самото население.

Измѣренията и изчисленията на надморскитъ височини се извършиха, съ съдействието на Географския институтъ при Софийския държавенъ университетъ, по картитъ 1:126,000, 1:40,000 и 1:210,000*).

Съ огледъ на целитъ, които има да задоволятъ даннитъ за височинитъ на селищата, установиха се следнитъ 8 пояси на надморска височина: 0—50, 50—100, 100—200, 200—300, 300—500, 500—700, 700—1000 и надъ 1000 метра.

За поставяне ударенията на селищнитъ имена Дирекцията прибѣгна до услугитъ на административнитъ власти и училищнитъ инспекции, на които препоръча да взематъ мненията и на мѣстнитъ общини и по-стари вещи люди. За голѣмо съжаление, обаче, нѣкои отъ тѣхъ не се отзоваха на апела на Дирекцията. Съ това се обясняватъ празнинитъ въ Списъка по отношение на нѣкои околии, за които не сж поставени надлежитъ ударения.

* По картата 1:126,000 сж опредѣлени надморскитъ височини за селищата отъ области, за които нѣма изработена карта 1:40,000. За гранични хоризонтали между пояситъ на височина сж взети 30-ятъ саженъ за 50 метра, 50-ятъ саженъ за 100 м., 90-ятъ саженъ за 200 м., 140-ятъ саженъ за 300 м., 230-ятъ саженъ за 500 м., 330-ятъ саженъ за 700 м. и 470-ятъ саженъ за 1000 метра.

По карта 1:210,000 сж опредѣлени надморскитъ височини за селищата отъ новитъ земи.

Не сж показани въ Списъка надморскитъ височини на нѣколко новозаселени и други по-малки отъ старитъ селища, които или не сж никакъ нанесени на географскитъ карти, или пъкъ не могатъ да се намѣрятъ тамъ съ имената имъ по Списъка.

понеже до последния моментъ на печатането не се получиха очакванитъ сведения, макаръ да се водиха дълги преписки въ течение на 1½ година.

Като първи по-обобщени опити въ тая посока относно цѣлата страна и при това извършени при наличнитъ подръчни средства (сжществуващитъ географски карти съ различни мащаби, разполагаеми инструменти и пр.), добититъ резултати не де сж лишени отъ множество и, може би, груби грѣшки и дефекти. При все това, Дирекцията се решава да ги направи публично достояние и ги помѣсти въ Списъка, съ съзнанието, че туря начало за едно по-пълно проучване на селищата въ страната и че съ течение на времето и съ съдействието на компетентнитъ и респективни мѣста и срѣди пропуснатитъ грѣшки и дефекти полека-лека ще се изправятъ.

Списъкътъ е допълненъ и съ множество нови исторически бележки относно произхода, състава и миналото на нѣкои отъ изселенитъ, сжществуващитъ и новозаселенитъ селища.

Отдѣлни населени мѣста. Като отдѣлни населени мѣста въ текста на Списъка сж помѣстени всички градове и села и само онѣзи махали и колиби, които или иматъ свои засебни землища, или съставляватъ отъ стари времена отдѣлни самостоятелни селища и се смятатъ отъ населението за отдѣлни населени мѣста, или пъкъ най-сетне отстоятъ едни отъ други на едно по-голѣмо разстояние. Всички останали махали и колиби, каквито има твърде много въ планинскитъ мѣстности (Тетевенско, Троянско, Мъстанлийско, Егридеренско и др.) и които не притежаватъ признацитъ на отдѣлни населени мѣста, а по-скоро се явяватъ като локални наименования и подразделения на дадени разпръснати населени мѣста, сж или помѣстени въ текста и оградени съ скоба {, или пъкъ поименовани въ бележки подъ текста. Въ първия случай скобата { означава: а) заграденитъ съ него населени мѣста съставятъ едно село, и тогава названието на селото е написано отвесно по протежение на скобата, или б) второто и последуещитъ заселища включени въ скобата се броятъ за части отъ първото.

Поименованитъ въ забележки подъ текста махали и колиби сж изобщо твърде малки, разпръснати изъ неравнитъ планински мѣстности, непостоянни, нѣкои обитаеми само презъ извѣстно време на годината, а даже и такива, служащи за овчарски кошари (колиби).

Гари. Въ текста сж поименовани и нѣколко гари, които, по голѣмината и населеността си, съставятъ отдѣлни населени мѣста. Останалитъ гари и ж.п. спирки сж броени заедно съ населеното мѣсто, въ землището на което се намиратъ. Ония отъ тѣхъ,